

FÖRENKLA REGELVERKET FÖR FRISKVÅRDSBIDRAG

Skatteverkets regelverk för friskvårdsbidrag är förlegat. Sveriges arbetsgivare skulle kunna ge sina medarbetare ett mer modernt bidrag för friskvård. Det skulle innebära att fler börjar leva ett mer hälsosamt liv. Och att sjuktal och vårdkostnader sjunker. Idag släpper jag en ny rapport och föreslår ett antal konkreta förbättringsåtgärder.

Över hälften av Sveriges arbetsgivare budgeterar varje år för att erbjuda sina medarbetare det årliga friskvårdsbidraget. Ett bidrag som Sveriges arbetstagare, tillsammans med företagshälsovård, rankar som den allra bästa förmånen.

Fakta visar dock att en av tre som erbjuds friskvårdsbidraget inte utnyttjar bidraget och att fyra av tio tycker att det är för krångligt. En av åtta köper ett träningskort men använder det sedan inte.

Det finns ett flertal brister med dagens regelverk:

1. Val av aktiviteter är begränsande och exkluderar dem som inte hittar en aktivitet som ryms inom dagens regelverk.
2. Uppföljningen hos Skatteverket och motprestationen hos arbetsgivarna är underutvecklad.
3. Det är de redan aktiva som nyttjar friskvårdsbidraget.

Friskvårdsbidraget ger idag möjligheten att utöva t ex tai chi, rosenterapi, jazzdans, tennis, spinning, styrketräning, volleyboll, bowling, folkdans, kinesologi, gymnastik och handboll. Aktiviteter som inte ryms inom regelverket är t ex anmälningsavgifter till motionslopp, träning med personlig tränare, ridning, golf, klättring, segling, körsång samt utrustning för den enklaste hemmaträningen stavgång, jogging, cykling eller skidåkning. Det finns en stor mängd aktiviteter som svenska folket utövar idag och som inte ryms inom regelverket. Alla har sina individuella behov hur man vill bibehålla eller uppnå en god hälsa. I framtiden måste regelverket öppnas upp för en bättre individualisering.

Det finns ingen fastställd beloppsgräns för hur mycket en arbetsgivare kan ge i friskvårdsbidrag. Det vanligaste ligger mellan 500 - 2 000 kr. I storstäderna ger man generellt mer i förhållande till landsbygd. En snedfördelning av friskvårdsbidraget har utvecklats. Åtta av tio tjänstemän erhåller friskvårdsbidrag medan knappt sex av tio arbetare.

Alla undersökningar visar att närhetsprincipen gäller. Bor man nära en tennisplan, en fotbollsplan eller en specifik träningsaktör ökar möjligheterna att man väljer att träna det som ligger nära. Därför är det också helt naturligt att vi väljer aktiviteter som vi kan göra i vår närmiljö eller som en del av resan till och från arbetet. Med ett förenklat regelverk och arbetsgivarens kunskap om närhetsprincipen kommer varje individ själv kunna välja den aktivitet man upplever bidrar till en förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

Psykisk ohälsa är den sjukskrivningsorsak som ökar mest i Sverige. Aktuell forskning visar att de psykiatriska sjukdomarna kostar samhället över 30 miljarder kronor årligen till följd av sjukskrivningar och förtidspensionering. En långtidssjukskrivning får ekonomiska konsekvenser för arbetsgivaren, lidande för den drabbade samt ökad arbetsbelastning för arbetskamraterna. Idag anser

två av tre att arbetsbördan har ökat under 2012. Högst på svenskarnas önskelista inför 2013 är en bättre balans mellan arbete och fritid. Att förebygga arbetsrelaterad ohälsa är en ledarskapsfråga. Ett förenklat regelverk för friskvårdsbidraget skulle underlätta för arbetsgivaren att erbjuda individuellt anpassade aktiviteter för sina medarbetare. Då blir alla en vinnare.

Under de senaste tre åren har fyra moderata riksdagspolitiker lagt fyra motioner i syfte att modernisera regelverket. Frågan har debatterats i ett flertal forum under många år. Ingen tar tag i frågan att anpassa regelverket till svenska folkets nya livsstilsvanor samt den accelererande psykiska ohälsan. Detta är alarmerande. Framtidens chefer måste kunna erbjuda varje medarbetare ett friskvårdsbidrag som är anpassat för den enskilda individen. Med en förenkling av regelverket skulle Sveriges arbetsgivare på ett mer medvetet sätt kunna inspirera varje medarbetare att bibehålla och utveckla en aktiv livsstil och känna psykiskt välmående.

Jag vill därför föreslå följande åtgärder:

1. Förenkla regelverket så att varje arbetstagare kan använda friskvårdsbidraget till den aktivitet man själv upplever bidrar till en bibehållen god eller förbättrad fysisk och/eller psykisk hälsa. Målet är att skapa bättre förutsättningar för varje individ att känna välmående och hålla sig frisk.
2. Skatteverket behöver fastslå ett högsta belopp för årligt friskvårdsbidrag som därefter ökar via indexering. Syftet är att förenkla, förtydliga samt öka förutsättningarna för jämlikhet mellan olika tjänstenivåer.
3. Arbetsgivaren utbetalar friskvårdsbidraget till arbetstagaren efter genomförd aktivitet eller träningsperiod. Syftet är att öka incitamentet för den enskilda samt förbättra uppföljningsgraden.

På lång sikt behöver regelverket ses över med målet att inkludera alla i arbetsför ålder och i första hand arbetslösa. Målet är att förbättra möjligheterna för den arbetslösa att vara fysiskt och mentalt stark när man får möjligheten att påbörja ett arbete eller utbildning. För detta krävs ett helt annat regelsystem eftersom det inte finns någon arbetsgivare. Att t ex via arbetsförmedlingen, parallellt med att man är arbetssökande, erhålla ett friskvårdsbidrag skulle göra skillnad för alla dem som är arbetslösa.

Med dessa förslag kommer Sveriges arbetstagare ännu bättre lyckas vara hållbara medarbetare genom hela livet. Sverige får en förbättrad folkhälsa.

Anna Iwarsson
Rådgivare om framtidens ledarskap
fd generalsekreterare Friskis&Svettis